

ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA NA PRIMJERU PODUZEĆA

Lugarić, Snježana

Undergraduate thesis / Završni rad

2018

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Zagreb School of Business / Poslovno veleučilište Zagreb**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:180:556305>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-14**

Repository / Repozitorij:

[Repository ZSB - Final papers Zagreb School of Business](#)

POSLOVNO VELEUČILIŠTE ZAGREB

Snježana Lugarić

**ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA NA
PRIMJERU PODUZEĆA**

završni rad

Zagreb, srpanj, 2018.

POSLOVNO VELEUČILIŠTE ZAGREB

Preddiplomski stručni studij

marketinga i komunikacija

Smjer manager marketinga

**ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA NA
PRIMJERU PODUZEĆA**

završni rad

MENTOR

Predrag Čudina, prof.

STUDENT

Snježana Lugarić

Zagreb, srpanj, 2018.

SAŽETAK:

Poslovanje poduzeća analiziramo pomoću brojnih informacija. Kvalitetne informacije doprinose uspješnosti poslovanja i predstavljaju bazu za financijsko izvještavanje. Financijski izvještaji čine završnu fazu računovodstvenog procesuiranja podataka i javljaju se kao nositelji financijskih informacija.

Financijski izvještaji moraju biti pouzdani, razumljivi, usporedivi i sastavljeni u skladu s računovodstvenim načelima i standardima. Menadžment vrši analizu poslovanja kojom ocjenjuje financijsko stanje i financijsku sposobnost poduzeća.

Temeljna financijska izvješća su: bilanca, račun dobiti i gubitka, izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o promjeni kapitala i bilješke uz financijska izvješća.

Horizontalnom analizom financijskih izvještaja nastoji se uočiti dinamika promjena pojedinih pozicija temeljnih financijskih izvještaja.

Vertikalna analiza daje uvid u strukturu financijskih izvještaja.

Uz horizontalnu i vertikalnu analizu financijskih izvještaja koristi se i analiza pomoću financijskih pokazatelja.

Financijski pokazatelji su: pokazatelji likvidnosti, pokazatelji zaduženosti, pokazatelji aktivnosti, pokazatelji ekonomičnosti, pokazatelji profitabilnosti i pokazatelji investiranja.

Analizom financijskih pokazatelja menadžment i zainteresirani korisnici dobivaju informacije o likvidnosti poduzeća, zaduženosti poduzeća, aktivnosti, ekonomičnosti, profitabilnosti te mogućnostima za investiranje.

U ovom završnom radu analizu financijskih izvještaja provela sam na primjeru poduzeća JAM-PAK d.o.o. za razdoblje od pet godina. Djelatnost poduzeća JAM-PAK d.o.o. je proizvodnja ambalaže.

U promatranom razdoblju poduzeće je ulagalo u svoj razvoj, povećalo temeljni kapital, smanjilo svoje obveze i povećalo prihode od prodaje za 2,5 puta. Dobit poduzeća povećava se iz godine u godinu. Poduzeće JAM-PAK d.o.o. ostvaruje dobre poslovne rezultate i u potpunosti je financijski zdravo poduzeće, sigurnost poslovanja u bližoj budućnosti nije ugrožena.

KLJUČNE RIJEČI: financijski izvještaji, horizontalna i vertikalna analiza financijskih izvještaja, pokazatelji analize financijskih izvještaja, poduzeće JAM-Pak d.o.o.

SUMMERY:

Information are very important for analyzing a business. Quality information is contributing to performance of business and they are representing a basis for financial reporting. The financial statements are final stage of the accounting process and they are basic for financial information.

The financial statements must be reliable, understandable, comparable and prepared in accordance with accounting principles and standards. Management performs data analysis and evaluates financial health and financial ability of company based on that. Fundamental financial statements are: balance sheet, profit and loss account, statement of comprehensive income, statement of changes in equity and notes to financial statements.

Horizontal analysis of financial statements seeks to identify the dynamics of changes in individual positions of the core financial statements.

Vertical analysis shows us structure of financial statements.

Financial indicators are used with the horizontal and vertical analysis of the financial statements.

Financial indicators are: liquidity indicators, indebtedness indicators, indicators of activity, indicators of economic efficiency, indicators of profitability and indicators of investment.

By analyzing financial indicators, management and interested users receive information about company liquidity, indebtedness, company activity, cost-effectiveness, profitability and investment opportunities.

In this thesis, analysis of the financial statements was carried out on the example of the company JAM-PAK d.o.o. for a period of five years. Company activity JAM-PAK d.o.o. is production of packaging.

In observed period company invested in development, increased share capital, reduced liabilities and increased sales revenue by 2.5 times. The profit of the company is constantly increasing. The company JAM-PAK d.o.o. achieves good business results and financially is healthy. Business security in the near future is not compromised.

KEY WORDS: financial statements, horizontal and vertical analysis of financial statements, financial analysis indicators, JAM-Pak d.o.o.

U Zagrebu, srpanj 2018. godine

IZJAVA STUDENTA

Izjavljujem da sam završni rad pod naslovom „*Analiza financijskih izvještaja na primjeru poduzeća*“ izradila samostalno, pod nadzorom i uz stručnu pomoć mentora Predraga Čudina, prof.

Izjavljujem da je završni rad u potpunosti napisan i uređen prema Pravilniku o završnom radu na stručnim preddiplomskim i specijalističkim diplomskim stručnim studijima PVZG-a te sukladno uputama u priručniku Metodologija pisanja seminara i završnog rada.

Izjavljujem da je završni rad lektorirala Ana-Marija Lugarić na jeziku na kojemu je napisan.

Izjavljujem i da sam suglasna da se trajno pohrani i objavi moj završni rad „*Analiza financijskih izvještaja na primjeru poduzeća*“ u javno dostupnom institucijskom repozitoriju *Poslovnog veleučilišta Zagreb* i javno dostupnom repozitoriju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (u skladu s odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, NN br. 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14 i 60/15).

Ime i prezime studenta:

Snježana Lugarić

OIB: 49430272532

(potpis)

SADRŽAJ:

1. UVOD	1
2. POJAM I VRSTA FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA	2
2.1. Pojam finacijskih izvještaja	3
2.2. Vrste finacijskih izvještaja	4
2.2.1. Bilanca – Izvještaj o finacijskom položaju	4
2.2.2. Račun dobiti i gubitka	6
2.2.3. Izvještaj o novčanom toku	7
2.2.4. Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	9
2.2.5. Izvještaj o promjenama kapitala/glavnice	9
2.2.6. Bilješke uz finacijske izvještaje	10
3. POJAM ANALIZE FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA	11
3.1. Horizontalna analiza finacijskih izvještaja	12
3.2. Vertikalna analiza finacijskih izvještaja	12
4. POKAZATELJI ANALIZE FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA	13
4.1. Pokazatelji likvidnosti	14
4.2. Pokazatelji zaduženosti	15
4.3. Pokazatelji aktivnosti	16
4.4. Pokazatelji ekonomičnosti	17
4.5. Pokazatelji profitabilnosti	18
4.6. Pokazatelji investiranja	19
5. ANALIZA FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA I POKAZATELJA PODUZEĆA JAM-PAK d.o.o.	21
5.1. Poslovanje poduzeća JAM-PAK d.o.o.	21
5.2. Horizontalna i vertikalna analiza finacijskih izvještaja poduzeća JAM-PAK d.o.o.	24
5.3. Pokazatelji analize finacijskih izvještaja poduzeća JAM-PAK d.o.o.	26
6. ZAKLJUČAK	30
7. LITERATURA	32
POPIS SLIKA:	33
POPIS TABLICA:	33

1. UVOD

Analiza financijskih izvještaja najvažniji je dio cjelokupne analize poslovanja poduzeća i važan je faktor u donošenju poslovnih odluka. Provodi se u svrhu detaljnog upoznavanja postojećeg financijskog stanja i položaja poduzeća u trenutnim tržišnim uvjetima. Pruža neophodne informacije za vođenje poslovanja dioničarima, vlasnicima i menadžmentu, te mogućim potencijalnim investitorima i ulagačima. Glavni cilj poslovanja je ostvarivanje dobiti, odnosno zarade.

Temeljna financijska izvješća su bilanca, račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanom toku, izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o promjenama kapitala i bilješke uz financijska izvješća. Da bi se utvrdilo sadašnje poslovanje poduzeća i njegov financijski položaj, potrebno je provesti analizu financijskih izvještaja.

Financijska analiza poslovanja na temelju podataka iz financijskih izvještaja stvara informacije pogodne za analizu sadašnjeg poslovanja i unaprjeđenje budućeg poslovanja. Najčešće tehnike i metode financijske analize poslovanja potrebne za dobivanje kvalitetnih i pravovremenih informacija su horizontalna i vertikalna analiza financijskih izvještaja i analiza putem financijskih pokazatelja.

Cilj ovog rada je objasniti temeljne financijske izvještaje, objasniti postupak analize financijskih izvještaja i pokazatelja analize financijskih izvještaja.

Svrha ovog rada je primjer analize financijskih izvještaja i pokazatelja na poduzeću JAM-PAK d.o.o.

Završni rad se sastoji od šest poglavlja. Prvi dio je uvod i sadrži kratki prikaz i strukturu rada. Drugi dio sadrži pojam i vrstu financijskih izvještaja. Treći dio je pojam analize financijskih izvještaja, metodama horizontalne i vertikalne analize. Četvrti dio sastoji se od skupine pokazatelja analize financijskih izvještaja. Skupine financijskih pokazatelja su: pokazatelji likvidnosti, pokazatelji aktivnosti, pokazatelji ekonomičnosti, pokazatelji profitabilnosti i pokazatelji investiranja. Peti dio je primjer analize na poduzeću JAM-PAK d.o.o. U završnom dijelu na temelju rezultata dobivenih analizom opisujem trenutni položaj analiziranog poduzeća i mogućnost daljnjeg rasta i razvoja.

2. POJAM I VRSTA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Financijska izvješća završni su cilj cjelokupnog računovodstvenog sustava. „Računovodstveni sustav, kao najznačajniji dio informacijskog sustava poduzeća, može se opisati kao proces prikupljanja financijskih podataka, njihova procesiranja, tj. obrade i sastavljanja računovodstvenih informacija“¹. Rezultat toga je nastanak financijskih izvještaja, a njihov cilj je informiranje zainteresiranih korisnika o financijskom položaju poduzeća i uspješnosti poslovanja.

Slika 1: Tijek informacija u računovodstvenom sustavu

Izvor: izrada autora

Prema navedenom razlikujemo tri područja financijskog izvještavanja:

- Financijsko izvještavanje mora osigurati upotrebljive informacije sadašnjim i potencijalnim kreditorima i investitorima, ostalim korisnicima za donošenje racionalnih odluka o investiranju, kreditiranju i slično. Informacija mora biti razumljiva svim korisnicima.
- Financijsko izvještavanje mora osigurati informacije koje će pomoći sadašnjim i budućim investitorima i kreditorima i ostalim korisnicima u procjenjivanju iznosa, vremena i neizvjesnosti budućih primitaka od dividendi, kamata, prodaje itd. Moraju se osigurati informacije o novčanim tokovima.
- Financijsko izvještavanje mora osigurati informacije o ekonomskim resursima poduzeća, funkciju tih resursa i način upotrebe, efektima transakcija, promjeni resursa, potrebama za dodatnim resursima.

¹ Žager K., Mamić Sačer I., Sever S., Žager L.: Analiza financijskih izvještaja, Masmedija, Zagreb, 2008, sr. 33.

Bilanca nam daje informaciju o ekonomskim resursima poduzeća, račun dobiti i gubitka daje informaciju o financijskom rezultatu, izvještaj o novčanim tokovima daje informaciju o izvorima i korištenju novčanih sredstava, a za objašnjenje i interpretaciju informacija potreban je i izvještaj o promjeni kapitala i bilješke uz financijske izvještaje.

2.1. Pojam financijskih izvještaja

Prema Zakonu o računovodstvu, financijski izvještaji trebaju fer i istinito prezentirati financijski položaj, financijsku uspješnost i novčane tokove poduzetnika. Fer prezentacija zahtijeva vjerno predočavanje učinaka transakcija i drugih poslovnih događaja u skladu s kriterijima priznavanja imovine, obveza, kapitala, prihoda i rashoda.² Financijski izvještaji daju sliku financijskih učinaka prošlih događaja, ne pružaju sve informacije korisnicima.

Računovodstvene informacije predočavaju se u obliku financijskih izvještaja, te se njima koriste postojeći ili potencijalni ulagači, menadžeri, kreditori, brokери, radnici, država, kupci, dobavljači i ostala zainteresirana društvena zajednica.

Postojećim ulagačima informacije su važne da bi saznali hoće li im poduzetnik kod kojeg su uložili svoj kapital ostvariti dobitak, da bi dobili isplatu u djelu dohotka kao dividendu ili povećali cijenu svojih dionica na tržištu.

Potencijalnim ulagačima računovodstvene informacije važne su pri namjeri kupnje dionica, da bi unaprijed znali hoće li njihov uloženi novac u budućnosti biti povećan.

Menadžeri kroz financijske izvještaje dobivaju podatke o uspješnosti svog poslovanja za poduzetnika, a glavni kriterij je zadovoljavajuća likvidnost.

Kreditori kroz financijske izvještaje imaju uvid u poslovanje, odnosno sposobnost pravodobne otplate kredita. Danas je praksa da banka prilikom odobravanja ispituje bonitet poduzeća, odnosno analizira njihove financijske izvještaje.

Brokери temeljem financijskih izvještaja potencijalnim ulagačima nude kupnju određenih dionica koje bi im mogle u budućnosti donijeti dobit.

Radnicima je u interesu da na vrijeme dobiju svoju plaću i da njihovo radno mjesto bude sigurno.

² Abramović K., Mrša J.: Primjena hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, Hrvatska zajednica računovodstvenih i financijskih djelatnika, Zagreb, 2008, str. 35.

Kupcima je bitna kvaliteta i pravodobna isporuka proizvoda i usluga koje kupuju, a dobavljačima pravodobna naplata prodanih proizvoda i usluga od poduzetnika.

Financijsko izvještavanje osigurava mogućnost uvida, praćenja, interpretacije, ocjene poslovanja i financijskog stanja poduzeća u svrhu donošenja ekonomskih odluka.

2.2. Vrste financijskih izvještaja

Prema Zakonu o računovodstvu u Republici Hrvatskoj propisano je da obvezne financijske izvještaje čine:³

- Bilanca – Izvještaj o financijskom položaju
- Račun dobiti i gubitka – Izvještaj o uspješnosti poslovanja
- Izvještaj o novčanom toku
- Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti
- Izvještaj o promjenama kapitala
- Bilješke uz financijske izvještaje

2.2.1. Bilanca – Izvještaj o financijskom položaju

Bilanca je temeljni financijski izvještaj koji prikazuje imovinu kojom poduzeće raspolaže i obveze prema izvorima u određenom trenutku. Sastavlja se za svaku poslovnu godinu, kao i za kraća vremenska razdoblja – periodične bilance (kvartalne, polugodišnje).

Prema cilju sastavljanja razlikujemo nekoliko vrsta bilanci:

- Početna bilanca – sastavlja se prilikom osnivanja i početkom svake godine.
- Zaključna bilanca – obavezno se sastavlja krajem svake godine.
- Probna bilanca – sastavlja se radi kontrole, provjere ispravnosti knjiženja.
- Konsolidirana bilanca – priprema je grupa poslovnog subjekta čiji su dijelovi pod kontrolom.
- Zbrojna bilanca - sastavlja se na razini složenih poduzeća.
- Diobena bilanca – sastavlja se prilikom razdvajanja poduzeća.
- Fuzijska bilanca – sastavlja se kada se dva ili više poduzeća spaja u novo poduzeće.

³ Narodne novine, broj 78/15 i 134/15.

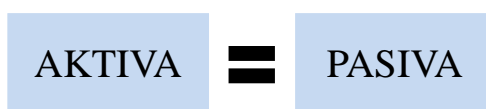
- Sanacijska bilanca – sastavlja se u slučaju postupka sanacije, ozdravljenja poduzeća.
- Likvidacijska bilanca – sastavlja se prilikom likvidacije poduzeća.

Bilanca se sastoji od dva dijela:

- aktive (imovina)
- pasive (kapital i obveze)

Prilikom sastavljanja bilance treba voditi računa da aktiva i pasiva trebaju biti izjednačene.

Slika 2: Bilanca

Izvor: Izrada autora

Aktiva bilance sastoji se od dugotrajne i kratkotrajne imovine.

Dugotrajna imovina sastoji se od:

- materijalne imovine (zemljišta, šume, zgrade, postrojenja, oprema...)
- nematerijalne imovine (osnivački izdaci, izdaci za istraživanje i razvoj, patenti, licence, koncesije...)
- financijske imovine (dani krediti, depoziti i kaucije, vrijednosni papiri, dugotrajni depozit kod banka, ostala dugotrajna imovina)
- potraživanja (prodaja na kredit, od povezanih poduzeća, ostala potraživanja)

Kratkotrajna imovina sastoji se od:

- novca (u banci i u blagajni)
- potraživanja (od kupaca, od zaposlenih, od države, ostala potraživanja)
- financijske imovine (dani kratkoročni krediti, kupljeni vrijednosni papiri, dani depoziti i kaucije, ostala kratkotrajna ulaganja)
- zaliha (sirovine i materijali, proizvodnje, gotovi proizvodi, trgovačke robe)

Sva imovina kojom poduzeće raspolaže ima svoje porijeklo, pribavljena je iz izvora koji predstavljaju obveze prema vlasnicima te imovine.

Izvore imovine prema vlasništvu dijelimo na:

- vlastite izvore (kapital i glavnica)
- tuđe izvore (obveze)

Prema roku dospijeća razlikujemo:

- kratkoročne obveze
- dugoročne obveze
- trajne izvore (kapital ili glavnica)

2.2.2. Račun dobiti i gubitka

Račun dobiti i gubitka daje informacije o ostvarenim prihodima, rashodima i rezultatu poslovanja u određenom obračunskom razdoblju (godina, kvartal, polugodište). U konačnici pokazuje uspješnost financijskog poslovanja, ostvarenu razliku između prihoda i rashoda.

Račun dobiti i gubitka sastoji se od:

- ukupnih prihoda
- ukupnih rashoda
- dobitka ili gubitka prije oporezivanja
- poreza na dobit
- dobiti ili gubitaka razdoblja

U slijedećoj tablici prikazujem shemu računa dobiti i gubitka.

Tablica 1: Shematski prikaz „Računa dobiti i gubitka“

RAČUN DOBITI I GUBITKA	
I	UKUPNI PRIHODI
	- POSLOVNI PRIHODI
	- FINANCIJSKI PRIHODI
	- OSTALI PRIHODI
II	UKUPNI RASHODI
	- POSLOVNI RASHODI
	- FINANCIJSKI RASHODI
	- OSTALI RASHODI
III	DOBIT PRIJE OPOPREZIVANJA
IV	GUBITAK PRIJE OPOPREZIVANJA
V	POREZ NA DOBIT
VI	DOBIT RAZDOBLJA
VII	GUBITAK RAZDOBLJA

Izvor: Izrada autora

Prihodi i rashodi dijele se na redovne (poslovne i financijske) i izvanredne. Prihodi predstavljaju povećanje ekonomske koristi u odnosu na rashode koji predstavljaju smanjenje ekonomske koristi tijekom određenog obračunskog razdoblja.

Razlika između prihoda i rashoda daje rezultat poslovanja koji može biti dobitak ili gubitak. Prihodi i rashodi prikazuju promjene na imovini i obvezama u određenom vremenskom razdoblju koje su vezane uz povećanje ili smanjenje neto imovine odnosno kapitala. Taj odnos daje financijski rezultat koji ujedno predstavlja vezu između bilance i računa dobiti i gubitka. Realnost financijskog rezultata ovisi o realnosti procjene pozicija bilance.⁴

Slika 3: Utvrđivanje financijskog rezultata

$$\text{PRIHODI} - \text{RASHODI} = \text{FINANCIJSKI REZULTAT}$$

$$\text{PRIHODI} > \text{RASHODI} = \text{DOBIT}$$

$$\text{PRIHODI} < \text{RASHODI} = \text{GUBITAK}$$

Izvor: Izrada autora

Ako je poduzeće ostvarilo više no što je uložilo, prihodi su veći od rashoda ostvaruje se pozitivan financijski rezultat ili dobit, a ako poduzeće mora uložiti više od onoga što dobije tada posluje s negativnim financijskim rezultatom ili gubitkom. Financijski rezultat utvrđuje se na kraju obračunskog razdoblja.

2.2.3. Izvještaj o novčanom toku

Cilj sastavljanja izvještaja o novčanom toku je pružanje podataka o novčanim priljevima i odljevima radi osiguranja informacija o uspješnosti tvrtke u upravljanju novčanim sredstvima. Priljevi i odljevi novčanih sredstava javljaju se iz tri vrsta aktivnosti:

- poslovne aktivnosti
- investicijske aktivnosti
- financijske aktivnosti

⁴ Žager K., Mamić Sačer I., Sever S., Žager L.: Analiza financijskih izvještaja, Masmedija, Zagreb, 2008, sr. 76.

Tablica 2: Shematski prikaz „Izvjestaja o novčanom toku“

I - POSLOVNE AKTIVNOSTI
Naplata proizvoda, roba i usluga od kupaca
Naplata od osiguravajućih društava
Ostali primici
Isplate dobavljačima
Isplate zaposlenicima
Izdaci za otplatu kamata
Isplaćeni PDV i ostali porezi
Ostali odljevi iz poslovnih aktivnosti
1. NETO NOVČANI TOK IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI
II - INVESTICIJSKE AKTIVNOSTI
Primici od dividendi i udjela
Primici od kamata iz depozita i danih pozajmica
Primici od prodaje imovine
Izdaci za nabavu dugotrajne imovine
2. NETO NOVČANI TOK IZ INVESTICIJSKE AKTIVNOSTI
III - FINACIJSKE AKTIVNOSTI
Primici od povlačenja zajmova i kredita od banka
Ostali primici
Izdaci za otplatu kredita i zajmova financijskim institucijama
Ostali izdaci
3. NETO NOVČANI TOK IZ FINACIJSKE AKTIVNOSTI
4. NETO POVEĆANJE ILI SMANJENJE NOVCA $(1+2+3)=(6-5)$
5. NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI NA POČETKU RAZDOBLJA
6. NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI NA KRAJU RAZDOBLJA

Izvor: Izrada autora

U poslovne aktivnosti svrstavamo aktivnosti iz redovnog poslovanja poduzeća koje stvaraju prihod i utječu na visinu dobitka i gubitka.

Investicijske aktivnosti povezane su uz primitke i izdatke koji su povezani uz transakcije s dugotrajnom imovinom i vrijednosnim papirima.

Financijske aktivnosti prezentiraju financiranje poduzeća – primljene dugoročne i kratkoročne kredite, odnosno prikazuju novčane transakcije poduzeća s vlasnicima ili kreditorima.

Izvjestaj o novčanom toku ukazuje na stupanj likvidnosti, jer prikazuje kako poduzeće ostvaruje i kako troši novac.

2.2.4. Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti

Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti sastavljaju obveznici Međunarodnih standarda financijskog izvješćivanja: veliki poduzetnici i oni poduzetnici čije su dionice ili dužničko vrijednosni papiri uvršteni ili se obavlja priprema za njihovo uvrštenje na organizirano tržište vrijednosnih papira. Sastavlja se kao dopuna Računu dobiti i gubitka, uključuje stavke prihoda i rashoda koje se ne priznaju kao dobitak ili gubitak već kroz kapital odnosno kao ostali sveobuhvatni dobitak.

Prema zahtjevima MRS-a 1, u izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti trebaju se uključiti sljedeće stavke:⁵

- svaki sastavni dio ostalog sveobuhvatnog dobitka razvrstan po vrsti, bez svote
- udio u ostalom sveobuhvatnom dobitku pridruženih društava i zajedničkih pothvata obračunanih metodom udjela
- ukupni sveobuhvatni dobitak
- ukupni sveobuhvatni dobitak razdoblja pripisan – vlasnicima manjinskih udjela i vlasnicima matice

2.2.5. Izvještaj o promjenama kapitala/glavnice

Izvještaj o promjenama kapitala pokazuje promjene kapitala koje su nastale između dva obračunska razdoblja, prema MRS-u 1 – Prezentiranje financijskih izvještaja. Osim promjena koje proizlaze iz transakcija s vlasnicima provedenim u svojstvu vlasnika (kao što su uplate kapitala, otkup vlasničkih instrumenata i dividende) i transakcijskih troškova izravno povezanih s transakcijama, ukupna promjena kapitala tijekom razdoblja predstavlja ukupni iznos prihoda i rashoda, uključujući dobit i gubitke, ostvarenih aktivnostima subjekta u tom razdoblju.⁶

Najznačajnija promjena u kapitalu proizlazi iz zadržane dobiti. Iznos zadržane dobiti povećava se stvaranjem dobiti, a smanjuje se za iznos ostvarenog gubitka te za iznos

⁵ Cirkveni Filipović T., Izvještaj o ostalom sveobuhvatnom dobitku, Zagreb, RRiF Plus, 2016, XXVI/1, str. 178

⁶ N.N. 136/09, str.11.

dividendi. Ponekad se prikazuje u skraćenoj formi, a sve ostale informacije o promjenama kapitala se onda prikazuju u bilješkama uz financijske izvještaje.⁷

2.2.6. Bilješke uz financijske izvještaje

Sadržaj, oblik i opseg Bilješki uz financijske izvještaje nije pobliže propisan, te ga stoga poduzetnici sastavljaju sukladno svojim potrebama.

Bilješke uz financijske izvještaje sadrže dodatne i dopunske informacije koje nisu prezentirane u bilanci, računu dobiti i gubitka, izvještaju o novčanom toku i izvještaju o promjenama kapitala; daju dopunske informacije koje nisu vidljive iz brojčanih podataka prikazanih u drugim financijskim izvještajima. U bilješkama uz financijska izvještaje objavljuju se ključne računovodstvene politike, koje su primijenjene u iskazivanju i vrednovanju pojedinih elemenata prihoda, rashoda, imovine, kapitala i obveza.⁸

Promatrano s točke gledišta korisnika financijskih izvještaja bilješke imaju značajnu informacijsku vrijednost. Pozorno pripremljene bilješke kvalitetna su podloga donošenja budućih poslovnih odluka.⁹

⁷ Žager K., Mamić Sačer I., Sever S., Žager L., Analiza financijskih izvještaja, Masmedija, Zagreb, 2008, str.89.

⁸ Babić J., Čolaković E., Parać B., Vujić V., Korporativno upravljanje – osnove dobre prakse vođenja društva kapitala, Hum-Croma, Zagreb, 2008, str.340.

⁹ Časopis, Računovodstvo i financije, 12/2017, Zagreb, str.16.

3. POJAM ANALIZE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Na temelju financijskih izvještaja provodi se financijska analiza poslovanja, koja prethodi fazi planiranja, odnosno upravljanju poslovanjem. U procesu analize financijskih izvještaja koriste se različiti postupci utemeljeni na raščlanjivanju i uspoređivanju.

Analiza financijskih izvještaja temelji se na bilanci i računu dobiti i gubitka, daje potrebne vrijednosne podatke ili novčane informacije i omogućava uvid u realno stanje i poslovanje poduzeća.

Analiza financijskih izvještaja teži ka pogledu u budućnost i naglašavanju onih aspekata poslovanja koji su kritični za preživljavanje, a to su sigurnost i uspješnost, odnosno efikasnost poslovanja. Promatrano s financijskog aspekta analiza poslovanja, za potrebe menadžera, mora obuhvatiti analizu financijskih rezultata, financijskih uvjeta, financijske strukture i promjena u financijskoj strukturi. Važnost analize financijskih izvještaja razmatra se u prvom redu s aspekta upravljanja, prethodi procesu planiranja koji čini sastavni dio upravljanja. Zadatak analize financijskih izvještaja upravo je u tome da prepozna dobre osobine društva da bi se te prednosti mogle iskoristiti, ali i da prepozna slabosti društva kako bi se mogla poduzeti korektivna akcija. Prema tome, analiza financijskih izvještaja osigurava informacije kao temeljni input na osnovi kojeg je moguće promišljanje i prosuđivanje poslovanja društva u svrhu donošenja odluka, tj. upravljanja.¹⁰

Postupke analize financijskih izvještaja dijelimo na:

- Usporedive financijske izvještaje
- Strukturirane financijske izvještaje
- Pokazatelji financijske analize

Usporedivi financijski izvještaji koriste se prilikom horizontalne analize, strukturirani za vertikalnu analizu; a pokazatelji financijske analize koriste se kao pojedinačni pokazatelji, skupine pokazatelja, sustavi pokazatelja i zbrojni pokazatelji.¹¹

¹⁰ Gulin D., Perčević A., Tušek B., Žager L., Poslovno planiranje, kontrola i analiza; RiF,Zagreb, 2012, str. 344

¹¹ Šlibar D., Instrumenti i postupci analize financijskih izvještaja, Časopis Računovodstvo i porezi, Zagreb, 5/2010, str.1.

3.1. Horizontalna analiza financijskih izvještaja

Horizontalna analiza temelji se na dinamici promjena pojedinih pozicija u financijskim izvještajima. Kako bi se uočile tendencije promjena, za analizu je potrebno uzeti duže vremensko razdoblje 4-5 godina i provodi se temeljem izračunavanja indeksa. Bazna godina označava se indeksom 100, a pozicije u ostalim godinama uspoređuju sa baznom godinom. Najvažniji faktor u horizontalnoj analizi je vrijeme, jer se na osnovu usporedbe vremenskih razdoblja donosi zaključak o kretanju određene pojave kroz promatrano razdoblje.

3.2. Vertikalna analiza financijskih izvještaja

Vertikalna analiza financijskih izvještaja služi za uspoređivanje pozicija financijskih izvještaja u jednoj godini. U vertikalnoj analizi pozicije bilance ukupna aktiva i ukupna pasiva izjednačavaju se sa 100, te se promatra struktura njihovih pozicija koje se izračunavaju u postotku. U računu dobiti i gubitka prihod od prodaje ili ukupni prihod izjednačava se sa 100, a sve ostale pozicije uspoređuju se s njim.

Vertikalna analiza korisna je za pokazivanje kretanja u strukturi pojedinih kategorija između pojedinih financijskih izvještaja, uspoređivanje sa drugim poduzećima.

4. POKAZATELJI ANALIZE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Uspješnost poslovanja poduzeća prikazujemo pomoću financijskih pokazatelja. Pod financijskim pokazateljem podrazumijevamo brojčanu vrijednost, koja se dobije stavljanjem u odnos jedne ekonomske veličine s drugom ekonomskom veličinom. Svaki od pokazatelja predstavlja dodatnu informaciju za donošenje poslovnih odluka.

Obzirom na vremensku dimenziju, financijske pokazatelje dijelimo na dvije skupine:

- Pokazatelji koji obuhvaćaju poslovanje poduzeća unutar određenog vremenskog razdoblja, najčešće jedne godine, temelje se na računu dobiti i gubitka.
- Pokazatelji koji se odnose na točno određeni trenutak koji se podudara sa sastavljanjem bilance.¹²

Izračunati financijski pokazatelji sami po sebi ne govore mnogo, trebaju se promatrati u međuzavisnosti, te ih treba usporediti s određenim standardnim veličinama kao što su planirani pokazatelji za određeno razdoblje koje se analizira, kretanje veličine određenog pokazatelja tijekom vremena u istom poduzeću, te vrijednost pokazatelja drugog poduzeća u istoj grani odnosno djelatnosti. Mogu se koristiti u analizi svakog poduzeća bez obzira čime se ono bavilo.

Vezano uz odluke koje želimo donositi, naglašava se važnost pojedinih vrsta pokazatelja. Ako se analiza provodi radi odobrenja kratkoročnog kredita, naglasak se stavlja na postojeću financijsku situaciju i blisku budućnost, naglašava se značenje pokazatelja likvidnosti. Kod dugoročnog financiranja naglasak se stavlja na pokazatelj ekonomičnosti. Vlasnici poduzeća i dioničari zainteresirani su za dugoročnu profitabilnost, a menadžment poduzeća zainteresiran je za sve aspekte financijske analize.

Skupine financijskih pokazatelja su:

- Pokazatelji likvidnosti – mjere sposobnost poduzeća da podmiri svoje dospjele kratkoročne obveze.
- Pokazatelji zaduženosti – mjere koliko se poduzeće financira iz tuđih izvora sredstava.
- Pokazatelji aktivnosti – mjere kako efikasno poduzeće upotrebljava svoje resurse.

¹² Žager K., Mamić Sačec I., Sever S., Žager L., Analiza financijskih izvještaja, Masmedija, Zagreb, 2008, str.243

- Pokazatelji ekonomičnosti – mjere odnos prihoda i rashoda – pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda.
- Pokazatelji profitabilnosti – mjere povrat uloženog kapitala, što se smatra najvišom upravljačkom djelotvornošću.
- Pokazatelji investiranja – mjere uspješnost ulaganja u obične dionice.¹³

4.1. Pokazatelji likvidnosti

Pokazatelji likvidnosti mjere sposobnost poduzeća za podmirenje dospjelih kratkoročnih obveza. Likvidnost je svojstvo imovine i njezinih dijelova da se mogu pretvoriti u gotovinu potrebnu za pokriće obveza. Svako poduzeće teži očuvanju likvidnosti, odnosno sposobnosti da pravovremeno podmiruje svoje obveze. Računaju se na temelju podataka iz bilance.

Pokazatelji likvidnosti su:

1. Koeficijent tekuće likvidnosti - pokazatelj je likvidnosti najvišeg stupnja, u pravilu treba biti veći od 2, omjer je kratkotrajne imovine i kratkoročnih obveza.
2. Koeficijent trenutne likvidnosti – pokazuje sposobnost poduzeća za trenutačno podmirenje obveza, omjer je novca i kratkoročnih obveza.
3. Koeficijent ubrzane likvidnosti – omjer je kratkotrajne imovine umanjene za vrijednost zaliha i kratkoročnih obveza, njegova vrijednost treba biti jednaka ili veća od 1.
4. Koeficijent financijske stabilnosti – omjer je dugotrajne imovine i kapitala uvećanog za iznos dugoročnih obveza, njegova vrijednost trebala bi biti manja od 1.

¹³ Žager K., Mamić Sačer I., Sever S., Žager L., Analiza financijskih izvještaja, Masmedija, Zagreb, 2008, str.243-244.

Postupci izračunavanja pokazatelja likvidnosti prikazani su u tablici 3.

Tablica 3. Pokazatelji likvidnosti

Naziv pokazatelja	Brojnik	Nazivnik
Koeficijent tekuće likvidnosti	Kratkotrajna imovina	Kratkoročne obveze
Koeficijent trenutne likvidnosti	Novac	Kratkoročne obveze
Koeficijent ubrzane likvidnosti	Kratkotrajna imovina - zalihe	Kratkoročne obveze
Koeficijent financijske stabilnosti	Dugotrajna imovina	Kapital + dugoročne obveze

Izvor: Žager K., Mamić Sačar I., Sever S., Žager L., Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, str.248

4.2. Pokazatelji zaduženosti

Ova skupina pokazatelja izračunava se na temelju podataka iz bilance i računa dobiti i gubitka, te pokazuje na koji način poduzeće financira svoju imovinu.

Pokazatelji zaduženosti su:

1. Koeficijent zaduženosti – pokazuje do koje mjere poduzeće koristi zaduživanje kao oblik financiranja, omjer je ukupnih obveza i ukupne imovine, njegova vrijednost trebala bi biti manje od 0,5.
2. Koeficijent vlastitog financiranja – pokazuje u kojoj je mjeri ukupna raspoloživa imovina pokrivena vlastitim sredstvima financiranja, omjer je glavnice i ukupne imovine
3. Koeficijent financiranja – pokazuje odnos financiranja iz tuđih izvora i vlastitog kapitala, omjer je ukupnih obveza i glavnice, poželjno je da bude manji od 1.
4. Pokriće troškova kamata – pokazuje koliko su puta troškovi kamata pokriveni ostvarenim iznosom dobiti prije poreza i kamata, omjer je dobiti prije poreza uvećane za kamate i kamate, poželjno je da bude veći od 3.
5. Faktor zaduženosti – omjer je ukupnih obveza i zadržane dobiti uvećane za amortizaciju i pokazuje za koliko bi godina poduzeće moglo podmiriti svoje obveze.
6. Stupanj pokrića I – omjer je glavnice i dugotrajne imovine, pokazuje pokriće dugotrajne imovine kapitalom, trebao bi iznositi najmanje 1.
7. Stupanj pokrića II – omjer je glavnice uvećane za dugoročne obveze i dugotrajne imovine, njegova vrijednost mora biti veća od 1.

Postupci izračunavanja pokazatelja zaduženosti prikazani su u tablici 4.

Tablica 4. Pokazatelji zaduženosti

Naziv pokazatelja	Brojnik	Nazivnik
Koeficijent zaduženosti	Ukupne obveze	Ukupna imovina
Koeficijent vlastitog financiranja	Glavnica	Ukupna imovina
Koeficijent financiranja	Ukupne obveze	Glavnica
Pokriće troškova kamata	Dobit prije poreza i kamata	Kamate
Faktor zaduženosti	Ukupne obveze	Zadržana dobit + amortizacija
Stupanj pokrića I	Glavnica	Dugotrajna imovina
Stupanj pokrića II	Glavnica + dugoročne obveze	Dugotrajna imovina

Izvor: Žager K., Mamić Sačer I., Sever S., Žager L., Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, 2008, str.251

4.3. Pokazatelji aktivnosti

Pokazatelji aktivnosti izračunavaju se na temelju podataka iskazanih u računu dobiti i gubitka i bilance. Ukazuju na brzinu cirkulacije imovine u poslovnom procesu, pokazuju koliko je poduzeće aktivno i kako upotrebljava svoje raspoložive resurse u stvaranju prihoda.

Pokazatelji aktivnosti su:

1. Koeficijent obrta ukupne imovine – pokazuje koliko se prihoda stvara na temelju ukupne imovine, odnosno koliko se puta ukupna imovina pretvori u prihode u poslovnom ciklusu.¹⁴ Omjer je ukupnog prihoda i ukupne imovine.
2. Koeficijent obrta kratkotrajne imovine – omjer je ukupnog prihoda i kratkotrajne imovine, mjeri relativnu efikasnost kojom poduzeće rabi kratkotrajnu imovinu za stvaranje prihoda.
3. Koeficijent obrta potraživanja – omjer je prihoda od prodaje i potraživanja. Na temelju njegove vrijednosti utvrđuje se prosječno trajanje naplate potraživanja.
4. Trajanje naplate potraživanja u danima – omjer je broja dana u godini i koeficijenta obrta potraživanja.

¹⁴ Babić J., Čolaković E., Parać B., Vujić V., Korporativno upravljanje – osnove dobre prakse vođenja društva kapitala, Hum-Croma, Zagreb, 2008, str.3870

Postupci izračunavanja pokazatelja aktivnosti prikazani su u tablici 5.

Tablica 5. Pokazatelji aktivnosti

Naziv pokazatelja	Brojnik	Nazivnik
Koeficijent obrta ukupne imovine	Ukupan prihod	Ukupna imovina
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	Ukupan prihod	Kratkotrajna imovina
Koeficijent obrta potraživanja	Prihodi od prodaje	Potraživanja
Trajanje naplate potraživanja u danima	Broj dana u godini (365)	Koeficijent obrta potraživanja

Izvor: Žager K., Mamić Sačer I., Sever S., Žager L., Analiza financijskih izvještaja, Masmedija, Zagreb, 2008, str.252.

4.4. Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti izračunavaju se na temelju podataka iskazanih u računu dobiti i gubitka, pokazuju odnos između prihoda i rashoda. Ovi pokazatelji trebali bi biti veći od 1, jer samo na taj način poduzeće zarađuje više, nego što troši.

Kod izračunavanja pokazatelja ekonomičnosti važno je sagledati u kojima je aktivnostima poduzeće ekonomično, jer osim razine ukupnog poslovanja treba sagledati i ekonomičnost pojedinih aktivnosti poduzeća.

Pokazatelji ekonomičnosti su:

1. Ekonomičnost ukupnog poslovanja – omjer je ukupnih prihoda i ukupnih rashoda, poželjno je da su ukupni prihodi veći od ukupnih rashoda.
2. Ekonomičnost poslovanja (prodaje) – omjer je prihoda od prodaje i rashoda od prodaje
3. Ekonomičnost financiranja – omjer je financijskih prihoda i financijskih rashoda.

Postupci izračunavanja pokazatelja ekonomičnosti prikazani su u tablici 6.

Tablica 6. Pokazatelji ekonomičnosti

Naziv pokazatelja	Brojnik	Nazivnik
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	Ukupni prihod	Ukupni rashodi
Ekonomičnost poslovanja (prodaje)	Prihodi od prodaje	Rashodi prodaje
Ekonomičnost financiranja	Financijski prihodi	Financijski rashodi

Izvor: Žager K., Mamić Sačer I., Sever S., Žager L., Analiza financijskih izvještaja, Masmedija, Zagreb, 2008, str.252

4.5. Pokazatelji profitabilnosti

Pokazatelji profitabilnosti izračunavaju se na temelju podataka iz bilance i računa dobiti i gubitka, pokazuju koliko uspješno poduzeće pretvara svoje prihode u dobitak. Smatraju se najpoznatijim i najčešće rabljenim financijskim pokazateljima.

Pokazatelji profitabilnosti su:

1. Neto marža profita – izračunava se na temelju podataka iz računa dobiti i gubitka, omjer je neto dobiti uvećane za kamate i ukupnih prihoda.
2. Bruto marža profita – izračunava se na temelju podatka iz računa dobiti i gubitka, omjer je dobiti prije poreza uvećane za kamate i ukupnih prihoda.
3. Neto rentabilnost imovine – izračunava se na temelju podataka iz bilance i računa dobiti i gubitka, omjer je neto dobiti uvećane za kamate i ukupne imovine.
4. Bruto rentabilnost imovine – izračunava se na temelju podataka iz bilance i računa dobiti i gubitka, omjer je dobiti prije poreza uvećane za kamate i ukupne imovine.
5. Rentabilnost vlastitog kapitala – izračunava se na temelju podataka iz bilance i računa dobiti i gubitka, omjer je neto dobiti i vlastitog kapitala.

Postupci izračunavanja pokazatelja profitabilnosti prikazani su u tablici 7.

Tablica 7. Pokazatelji profitabilnosti

Naziv pokazatelja	Brojnik	Nazivnik
Neto marža profita	Neto dobit + kamate	Ukupni prihod
Bruto marža profita	Dobit prije poreza + kamate	Ukupni prihod
Neto rentabilnost imovine	Neto dobit + kamate	Ukupna imovina
Bruto rentabilnost imovine	Dobit prije poreza + kamate	Ukupna imovina
Rentabilnost vlastitog kapitala	Neto dobit	Vlastiti kapital

Izvor: Žager K., Mamić Sačer I., Sever S., Žager L., Analiza financijskih izvještaja, Masmedija, Zagreb, 2008, str.253.

4.6. Pokazatelji investiranja

Pokazateljima investiranja mjeri su uspješnost ulaganja u dionice, za izračunavanje potrebni su podaci o dionicima, broju dionica i njihova tržišna vrijednost.

Pokazatelji investiranju su:

1. Dobit po dionici „EPS“ – omjer je neto dobiti i broja dionica, predstavlja iznos zarade po dionici.
2. Dividenda po dionici „DPS“ – omjer je dijela neto dobiti po dionici i broja dionica, prikazuje iznos dividende koju će dioničar dobiti za svaku dionicu.
3. Odnos isplate dividendi „DPR“ – omjer je dividenda po dionici i dobiti po dionici.
4. Odnos cijene i dobiti po dionici „P/E“ – omjer je tržišne cijene dionice i dobiti po dionici, a upućuje na povećane tržišne cijene dionice.
5. Ukupna rentabilnost dionice – omjer je dobiti po dionici i tržišne cijene dionice, te spada u najznačajniji pokazatelje investiranja.
6. Dividendna rentabilnost dionice – omjer je dividendi po dionici i tržišne cijene dionice.

Postupci izračunavanja pokazatelja investiranja prikazani su u tablici 8.

Tablica 8. Pokazatelji investiranja

Naziv pokazatelja	Brojnik	Nazivnik
Dobit po dionici – EPS	Neto dobit	Broj dionica
Dividenda po dionici – DPS	Dio neto dobiti za dividende	Broj dionica
Odnos isplate dividendi – DPR	Dividenda po dionici	Dobit po dionici
Odnos cijene i dobiti po dionici - P/E	Tržišna cijena dionice	Dobit po dionici
Ukupna rentabilnost dionice	Dobit po dionici	Tržišna cijena dionice
Dividendna rentabilnost dionice	Dividenda po dionici	Tržišna cijena dionice

Izvor: Žager K., Mamić Sačer I., Sever S., Žager L., Analiza financijskih izvještaja, Masmedija, Zagreb, 2008, str.254.

5. ANALIZA FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA I POKAZATELJA PODUZEĆA JAM-PAK d.o.o.

Primjer analize financijskih izvještaja i pokazatelja biti će prikazana na poduzeću JAM-PAK d.o.o. za razdoblje od 5 godina, odnosno od 2012. do 2016. godine. Analizu poduzeća provesti će putem horizontalne i vertikalne analize bilance i računa dobiti i gubitka, te analize putem financijskih pokazatelja, kako bi u konačnici došli do informacija za ocjenu financijskog položaja i uspješnosti poslovanja.

5.1. Poslovanje poduzeća JAM-PAK d.o.o.

Poduzeće JAM-PAK d.o.o. osnovano je 2005. godine, kao hrvatski predstavnik poduzeća Jamnik d.o.o. iz Slovenije s ciljem prezentiranja njihovog proizvodnog programa u segmentu kaširane i komercijalne ambalaže. Rastom poslovanja na Hrvatskom tržištu proširuju svoju djelatnost na ostale ambalažne segmente: transportna ambalaža, POS materijali, display sistemi i poklon ambalaža.

Početak 2007. godine dolazi do promjene vlasničke strukture te poduzeće JAM-PAK d.o.o. postaje u potpunosti hrvatsko vlasništvo te još intenzivnije nastavlja s nadogradnjom svoje ponude. Iste godine preuzimaju Grafopak te postaju generalni zastupnik njemačke firme HS gmbh za tiskarske folije za termotisak.

2009. godine potpisuju ugovor s firmom PIZZBOXX gmbh, te postaju vlasnik franšize za ekskluzivno oglašavanje na pizza kutijama kao već priznat i pouzdan partner mnogih kompanija iz domene proizvodne, trgovačke i marketinške industrije.

Praćenjem svjetskih trendova na globalnom tržištu 2010. godine kupuju najsuvremeniji stroj za proizvodnju kartonskih čaša za tople i hladne napitke, pa tako postaju prvi hrvatski proizvođač s kapacitetom većim od 100.000 čašica na dan.

Kupci JAM-PAK d.o.o. naručitelji su tiska i prodajne ambalaže za područja prehrambene, kozmetičke, farmaceutske industrije, proizvodnju vina, malih kućanskih aparata i ostalih područja upotrebe – display sustavi, shaukartoni i pos materijali. Najznačajniji klijenti su:

Ledo, Jamnica, Zvijezda, Zagrebačka pivovara, Atlantic grupa, Franck, Badel, Mlinar, Vrutak i niz drugih.¹⁵

Prikaz bilance i računa dobiti i gubitka poduzeća JAM-PAK d.o.o. od 2012.- 2016. godine. Zbog preglednosti prikaza navesti ću samo stavke koje su iskazane u izvještajima.

U tablici 9. dajem prikaz stavki bilance na dan 31.12. za promatrane godine.

Tablica 9. Bilanca poduzeća JAM-PAK d.o.o.

PREGLED - STAVAKA BILANCE	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
AKTIVA	987.367	2.370.082	2.870.550	3.261.001	5.353.304
A) DUGOTRAJNA IMOVINA	336.994	416.232	800.063	860.948	2.243.039
I. NEMATERIJALNA IMOVINA	129.988	148.232	118.030	230.767	230.767
II. MATERIJALNA IMOVINA	207.006	268.000	682.033	630.181	2.012.272
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA	650.373	1.953.850	2.070.487	2.400.053	3.110.265
I. ZALIHE	17.578	358.702	69.281	323.049	294.257
II. POTRAŽIVANJA	604.129	1.545.901	1.821.125	1.432.116	1.804.087
III. KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA			101.193	415.693	591.550
IV. NOVAC U BANC I BLAGAJNI	28.666	49.247	78.888	229.195	420.371
PASIVA	987.367	2.370.082	2.870.550	3.264.001	5.353.304
A) KAPITAL I REZERVE	48.054	565.393	868.858	1.327.629	1.312.407
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	20.000	20.000	520.000	520.000	520.000
V. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK	12.386	28.054	45.393	348.858	557.629
VI. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE	15.668	517.339	303.465	458.771	234.778
C) DUGOROČNE OBVEZE	136.015	67.375	246.653	158.190	560.987
D) KRATKOROČNE OBVEZE	803.298	1.737.314	1.736.372	1.694.929	3.359.762
E) ODOGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA			18.667	83.253	120.148

Izvor: www.rgfi.fina.hr/Javna objava

Odlukom skupštine Društva 15.4.2014. postoji namjera o povećanju temeljnog kapitala za 500.000,00 kn.

¹⁵ Web stranica: www.jampak.hr – pristup ostvaren 24.02.2018.

U tablici 10. dajem prikaz stavki računa dobiti i gubitka u razdoblju 2012.-2016. godine.

Tablica 10. Račun dobiti i gubitka poduzeća JAM-PAK d.o.o.

PREGLED - STAVAKA RAČUNA DOBITI I GUBITKA	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
I. POSLOVNI PRIHODI	3.309.287	4.581.860	7.020.481	8.010.354	8.502.985
II. POSLOVNI RASHODI	3.266.912	3.988.211	6.606.123	7.269.168	8.128.884
III. FINANCIJSKI PRIHODI	1.299	430	23.165	10.787	4.145
IV. FINANCIJSKI RASHODI	19.520	65.605	49.605	165.920	65.435
IX. UKUPNI PRIHODI	3.310.586	4.582.290	7.043.646	8.021.141	8.507.130
X. UKUPNI RASHODI	3.286.432	4.053.816	6.655.728	7.435.088	8.194.319
XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	24.154	528.474	387.918	586.053	312.811
XII. POREZ NA DOBIT	8.486	11.135	84.453	127.282	78.033
XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	15.668	517.339	303.465	458.771	234.778

Izvor: www.rgfi.fina.hr/Javna objava

Iz bilješki uz financijske izvještaje dajem nadopunu računu dobiti i gubitka:

Tablica 11. Prihodi od prodaje i amortizacija

	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Prihodi od prodaje	3.279.270	4.365.721	6.906.692	7.939.571	8.484.441
Amortizacija	96.646	131.335	166.463	210.926	241.399

Izvor: www.rgfi.fina.hr/Javna objava

5.2. Horizontalna i vertikalna analiza financijskih izvještaja poduzeća JAM-PAK d.o.o.

U slijedećim tablicama prikazani su izračuni horizontalne i vertikalne analize bilance i računa dobiti i gubitka za razdoblje 2012.-2016. godina.

Tablica 12. Horizontalna analiza bilance poduzeća JAM-PAK d.o.o.

HORIZONTALNA ANALIZA BILANCE	2012. = 100	2013.	2014.	2015.	2016.
AKTIVA	100	240,04	290,73	330,27	542,18
A) DUGOTRAJNA IMOVINA	100	123,51	237,41	255,48	665,60
I. NEMATERIJALNA IMOVINA	100	114,04	90,80	177,53	177,53
II. MATERIJALNA IMOVINA	100	129,46	329,47	304,43	972,08
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA	100	300,42	318,35	369,03	478,23
I. ZALIHE	100	2.040,63	394,13	1.837,80	1.674,01
II. POTRAŽIVANJA	100	255,89	301,45	237,05	298,63
III. KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA			0,00	0,00	0,00
IV. NOVAC U BANC I BLAGAJNI	100	171,80	275,20	799,54	1.466,44
PASIVA	100	240,04	290,73	330,58	542,18
A) KAPITAL I REZERVE	100	1.176,58	1.808,09	2.762,79	2.731,11
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	100	100,00	2.600,00	2.600,00	2.600,00
V. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK	100	226,50	366,49	2.816,55	4.502,09
VI. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE	100	3.301,88	1.936,85	2.928,08	1.498,46
C) DUGOROČNE OBVEZE	100	49,53	181,34	116,30	412,44
D) KRATKOROČNE OBVEZE	100	216,27	216,16	211,00	418,25
E) ODOGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA		0,00	0,00	0,00	0,00

Izvor: Izrada autora

Kod horizontalne analize bilance možemo primijetiti da je vrijednost najviše porasla u 2016. godini i to u iznosu od 542,18 % u odnosu na 2012. godinu. Vidljiv je porast materijalne imovine po čemu zaključujem da poduzeće ulaže u svoj razvoj.

Tablica 13. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća JAM-PAK d.o.o.

HORIZONTALNA ANALIZA RAČUNA DOBITI I GUBITKA	2012. = 100	2013.	2014.	2015.	2016.
I. POSLOVNI PRIHODI	100	138,45	212,14	242,06	256,94
II. POSLOVNI RASHODI	100	122,08	202,21	222,51	248,82
III. FINANCIJSKI PRIHODI	100	33,10	1.783,29	830,41	319,09
IV. FINANCIJSKI RASHODI	100	336,09	254,12	850,00	335,22
IX. UKUPNI PRIHODI	100	138,41	212,76	242,29	256,97
X. UKUPNI RASHODI	100	123,35	202,52	226,24	249,34
XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	100	2.187,94	1.606,02	2.426,32	1.295,07
XII. POREZ NA DOBIT	100	131,22	995,20	1.499,91	919,55
XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	100	3.301,88	1.936,85	2.928,08	1.498,46

Izvor: Izrada autora

Najveći rast ukupnih prihoda i ukupnih rashoda vidljiv je u 2016. godini. Ukupni prihodi bilježe porast od 256,97%, a ukupni rashodi porast od 249,34%. Promatrajući dobit razdoblja najviši porast vidljiv je u 2013. godini.

Tablica 14. Vertikalna analiza bilance poduzeća JAM-PAK d.o.o.

VERTIKALNA ANALIZA - BILANCE	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
AKTIVA	100	100	100	100	100
A) DUGOTRAJNA IMOVINA	34,13	17,56	27,87	26,40	41,90
I. NEMATERIJALNA IMOVINA	13,17	6,25	4,11	7,08	4,31
II. MATERIJALNA IMOVINA	20,97	11,31	23,76	19,32	37,59
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA	65,87	82,44	72,13	73,60	58,10
I. ZALIHE	1,78	15,13	2,41	9,91	5,50
II. POTRAŽIVANJA	61,19	65,23	63,44	43,92	33,70
III. KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	0,00	0,00	3,53	12,75	11,05
IV. NOVAC U BANC I BLAGAJNI	2,90	2,08	2,75	7,03	7,85
PASIVA	100	100	100	100	100
A) KAPITAL I REZERVE	4,87	23,86	30,27	40,67	24,52
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	2,03	0,84	18,11	15,93	9,71
V. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK	1,25	1,18	1,58	10,69	10,42
VI. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE	1,59	21,83	10,57	14,06	4,39
C) DUGOROČNE OBVEZE	13,78	2,84	8,59	4,85	10,48
D) KRATKOROČNE OBVEZE	81,36	73,30	60,49	51,93	62,76
E) ODOGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA	0,00	0,00	0,65	2,55	2,24

Izvor: Izrada autora

Vertikalnom analizom bilance vidljivo je da najveći udio u aktivni zauzimaju potraživanja od kupaca. U pasivi bilance vidljivo je povećanje temeljnog kapitala, te smanjenje obveza.

Tablica 15. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća JAM-PAK d.o.o.

VERTIKALNA ANALIZA RAČUNA DOBITI I GUBITKA	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
I. POSLOVNI PRIHODI	99,96	99,99	99,67	99,87	99,95
II. POSLOVNI RASHODI	98,68	87,04	93,79	90,63	95,55
III. FINANCIJSKI PRIHODI	0,04	0,01	0,33	0,13	0,05
IV. FINANCIJSKI RASHODI	0,59	1,43	0,70	2,07	0,77
IX. UKUPNI PRIHODI	100	100	100	100	100
X. UKUPNI RASHODI	99,27	88,47	94,49	92,69	96,32
XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	0,73	11,53	5,51	7,31	3,68
XII. POREZ NA DOBIT	0,26	0,24	1,20	1,59	0,92
XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	0,47	11,29	4,31	5,72	2,76

Izvor: Izrada autora

Najveći udio u ukupnim prihodima čine poslovni prihodi, ukupni rashodi kreću se u rasponu od 88-99%.

5.3. Pokazatelji analize financijskih izvještaja poduzeća JAM-PAK d.o.o.

U nastavku prikazujem izračun financijskih pokazatelja.

Izračun pokazatelja likvidnosti prikazujem u tablici 16.

Tablica 16. Pokazatelji likvidnosti

Naziv pokazatelja	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Koeficijent tekuće likvidnosti	0,81	1,12	1,19	1,42	0,93
Koeficijent trenutne likvidnosti	0,04	0,03	0,05	0,14	0,13
Koeficijent ubrzane likvidnosti	0,79	0,92	1,15	1,23	0,84
Koeficijent financijske stabilnosti	2,16	4,76	1,04	1,27	2,07

Izvor: Izrada autora

Koeficijenti tekuće likvidnosti (omjer kratkotrajne imovine i kratkoročnih obveza) u promatranom razdoblju kreću se od 0,81 do 1,42 i vidljiv je problem sa podmirenjem dospjelih obveza.

Koeficijenti trenutne likvidnosti (omjer novca i kratkoročnih obveza) u promatranom periodu kreće se od 0,03 do 0,14.

Koeficijenti ubrzane likvidnosti (omjer kratkotrajne imovine umanjene za zalihe i kratkoročnih obveza) u promatranom periodu kreće se od 0,79 do 1,23 i iz njega vidimo da je tijekom 2014. i 2015. poduzeće imalo najmanje problema u podmirenju svojih tekućih obveza.

Koeficijent financijske stabilnosti (omjer je dugotrajne imovine i kapitala uvećanog za dugoročne obveze) trebao bi bit manji od 1, te se u promatranom razdoblju kreće od 1,04 do 4,76 i vidljiv je problem financijske stabilnosti.

Izračun pokazatelja zaduženosti prikazujem u tablici 17.

Tablica 17. Pokazatelji zaduženosti

Naziv pokazatelja	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Koeficijent zaduženosti	0,95	0,76	0,69	0,57	0,73
Koeficijent vlastitog financiranja	0,05	0,24	0,30	0,41	0,25
Koeficijent financiranja	19,55	3,19	2,28	1,40	2,99
Faktor zaduženosti	8,62	11,32	9,36	3,31	4,91
Stupanj pokrića I	0,14	1,36	1,09	1,54	0,59
Stupanj pokrića II	0,55	1,52	1,39	1,73	0,84

Izvor: Izrada autora

Koeficijenti zaduženosti (omjer ukupnih obveza i ukupne imovine) u promatranom razdoblju kreće se od 0,57 do 0,95.

Koeficijenti vlastitog financiranja (omjer glavnice i ukupne imovine) u promatranom razdoblju kreće se 0,05 do 0,30.

Koeficijenti financiranja (omjer ukupnih obveza i glavnice) u promatranom razdoblju kreću se od 1,40 do 19,55 i pokazuju na pozitivan pomak prema današnjim danima.

Faktor zaduženosti (omjer ukupnih obveza i zadržane dobiti uvećane za amortizaciju) u promatranom periodu kreće se od 3,31 do 11,32 i pokazuje tendenciju smanjenja.

Stupanj pokrića I (omjer glavnice i dugotrajne imovine) u promatranom periodu kreće se od 0,14 do 1,54. U 2012. i 2016. nije zadovoljavajući, njegova vrijednost je manja ili jednaka 1. Stupanj pokrića II (omjer glavnice uvećane za dugoročne obveze i dugotrajne imovine) u promatranom periodu kreće se od 0,55 do 1,73. U 2012. i 2016. nije zadovoljavajući, njegova je vrijednost manja je od 1.

Izračun pokazatelja aktivnosti prikazujem u tablici 18.

Tablica 18. Pokazatelji aktivnosti

Naziv pokazatelja	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Koeficijent obrta ukupne imovine	3,35	1,93	2,45	2,46	1,59
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	5,09	2,35	3,40	3,34	2,74
Koeficijent obrta potraživanja	5,43	2,82	3,79	5,54	4,70
Trajanje naplate potraživanja u danima	67,24	129,2	96,24	65,84	77,61

Izvor: Izrada autora

Koeficijent obrta ukupne imovine (omjer ukupnih prihoda i ukupne imovine) u promatranom periodu kreće se od 1,59 do 3,35 što znači da se imovina poduzeća u poslovnom ciklusu obrne za 1,59 puta u 2016., na uloženu kunu imovine ostvaruje 1,59 kn prihoda.

Koeficijent obrta kratkotrajne imovine (omjer ukupnih prihoda i kratkotrajne imovine) u promatranom periodu kreće se od 2,35 do 5,09; na uloženu kunu kratkotrajne imovine ostvari 2,35 do 5,09 kn prihoda.

Koeficijent obrta potraživanja (omjer prihoda od prodaje i potraživanja) u promatranom periodu kreće se 2,82 do 5,54 i trebao bi biti što veći, kako bi vrijeme naplate potraživanja bilo što kraće.

Trajanje naplate potraživanja u danima u promatranom periodu kreće se od 66 do 129 dana, što nam pokazuje da poduzeće ima problema sa naplatom potraživanja od kupaca.

Izračun pokazatelja ekonomičnosti prikazujem u tablici 19.

Tablica 19. Pokazatelji ekonomičnosti

Naziv pokazatelja	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	1,01	1,13	1,06	1,08	1,04
Ekonomičnost financiranja	0,07	0,01	0,47	0,07	0,06

Izvor: Izrada autora

Ekonomičnost ukupnog poslovanja (omjer ukupnih prihoda i ukupnih rashoda) u promatranom periodu kreće se od 1,01 do 1,13; vrijednost se smatra zadovoljavajuća jer je veća od 1.

Ekonomičnost financiranja (omjer financijskih prihoda i financijskih rashoda) u promatranom periodu kreće se 0,01 do 0,47.

Izračun pokazatelja profitabilnosti prikazujem u tablici 20.

Tablica 20. Pokazatelji profitabilnosti

Naziv pokazatelja	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Neto marža profita	0,5%	11,3%	4,3%	5,7%	2,8%
Bruto marža profita	0,7%	11,5%	5,5%	7,3%	3,7%
Neto rentabilnost imovine	1,6%	21,8%	10,6%	14,1%	4,4%
Bruto rentabilnost imovine	2,4%	22,3%	13,5%	18,0%	5,8%
Rentabilnost vlastitog kapitala	78,3%	2586,7%	58,4%	88,2%	45,1%

Izvor: Izrada autora

Pokazatelje profitabilnosti izračunavala sam na temelju podataka iz računa dobiti i gubitka i bilance, bez uzimanja u obzir iznosa kamata, jer za njih nije dostupan iznos.

Poduzeću JAM-PAK d.o.o. u pravilu ostaje na raspolaganju neto dobit, može se zaključiti da su svi pokazatelji profitabilnosti zadovoljavajući.

6. ZAKLJUČAK

Analiza financijskih izvještaja dio je cjelokupne analize poslovanja poduzeća. Temelj analize čine bilanca i račun dobiti i gubitka, čije se stavke analiziraju. Pomoću dobivenih pokazatelja i koeficijenata ocjenjuje se financijsko poslovanje poduzeća, a posebno njegova likvidnost i zaduženost. Analizirani financijski izvještaji i dobiveni pokazatelji temelj su za donošenje poslovnih odluka i važan su faktor za uspjeh poslovanja u promjenjivim tržišnim uvjetima. Za valjanu analizu treba uzeti u obzir konkurenciju, tržišne utjecaje i makroekonomske čimbenike na nivou države.

U vrijeme donošenja godišnjih financijskih izvještaja javlja se i veći interes za analizom tih izvještaja. Na temelju dobre analize donosi se mjerodavan sud o poslovanju promatranog poduzeća. Analiza financijskih izvještaja daje odgovor na pitanje kako je poduzeće poslovalo u prethodnom razdoblju i kako poboljšati rezultate poslovanja u idućem razdoblju. Analiza financijskih izvještaja preduvjet je za racionalno upravljanje poslovanjem i razvoj poduzeća. Poduzeća se osnivaju radi ostvarivanja što veće dobiti, a da bi dobit bila što veća teži se ostvarivanju što većih prihoda uz što manje rashode.

U ovom radu napravljena je analiza bilance i računa dobiti i gubitka poduzeća JAM-PAK d.o.o. za razdoblje od 2012. do 2016. godine.

Analiza financijskih izvještaja provedena je na temelju horizontalne i vertikalne analize. Promatrano poduzeće konstantno ulaže u svoj razvoj povećanjem materijalne imovine – kupnja zemljišta i izgradnja proizvodnog pogona. Unutar promatranog razdoblja poduzeće je povećalo svoj temeljni kapital za 260%. Dobit poslovne godine zadržava se i ulaže u daljnji razvoj. Ukupni prihodi povećavaju se svake godine oko 20%.

Vertikalnom analizom bilance vidljivo je da potraživanja od kupaca kao značajna stavka iz godine u godinu postaje sve manja, a također i ukupne obveze poduzeća.

Prihodi poduzeća rastu, rashodi se smanjuju, te se povećava dobit u poslovanju iz godine u godinu.

Analizirajući financijske pokazatelje, vidljiv je problem s likvidnošću poduzeća, ali vidljiv je i pozitivan pomak kroz promatrano razdoblje.

Pokazatelji zaduženosti pokazuju nam da se poduzeće sve više financira iz vlastitih izvora.

Pokazatelji aktivnosti pokazuju da poduzeće uspješno obrće svoju imovinu i trebalo bi težiti da poveća koeficijent obrta potraživanja, te time smanji trajanje naplate potraživanja u danima.

Ekonomičnost poslovanja raste. I prema pokazateljima profitabilnosti vidljiv je pozitivan trend.

Analizom financijskih izvještaja i pokazatelja poduzeća JAM-PAK d.o.o., unatoč otežanim gospodarskim uvjetima koji vladaju u Republici Hrvatskoj – zaključujem da poduzeće uspijeva ostvariti dobre poslovne rezultate i u potpunosti je financijski zdravo poduzeće, njegova sigurnost poslovanja u bližoj budućnosti nije ugrožena.

7. LITERATURA

1. Abramović K., Mrša J., Primjena hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, Hrvatska zajednica računovodstvenih i financijskih djelatnika, Zagreb, 2008.
2. Babić J., Čolaković E., Parać B., Vujić V., Korporativno upravljanje – osnove dobre prakse vođenja društva kapitala, Hum-Croma, Zagreb, 2008.
3. Crikveni Filipović T., Izvještaj o sveobuhvatnom dobitku, RRiF plus, Zagreb, 2016.
4. Gulin D., Perčević A., Tušek B., Žager L., Poslovno planiranje, kontrola i analiza, RiF, Zagreb, 2012.
5. Žager K., Mamić Sačer I., Sever S., Žager L., Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, 2008.
6. Časopis Računovodstvo i financije, Zagreb, 2017.
7. Časopis Računovodstvo i porezi, Šlibar D., Instrumenti i postupci analize financijskih izvještaja, Zagreb, br. 5/2010.
8. Narodne novine 78/15, 134/15, 136/09
9. Web stranica: www.jampak.hr
10. Web stranica: [www.rgfi.fina.hr/ Javna](http://www.rgfi.fina.hr/Javna) objava

POPIS SLIKA:

Slika 1. Tijek informacija u računovodstvenom sustavu	2
Slika 2. Bilanca	5
Slika 3. Utvrđivanje financijskog rezultata	7

POPIS TABLICA:

Tablica 1. Shematski prikaz „Računa dobiti i gubitka“	6
Tablica 2. Shematski prikaz „Izvještaj o novčanom toku“	8
Tablica 3. Pokazatelji likvidnosti	15
Tablica 4. Pokazatelji zaduženosti	16
Tablica 5. Pokazatelji aktivnosti	17
Tablica 6. Pokazatelji ekonomičnosti	17
Tablica 7. Pokazatelji profitabilnosti	18
Tablica 8. Pokazatelji investiranja	19
Tablica 9. Bilanca poduzeća JAM-PAK d.o.o.	21
Tablica 10. Račun dobiti i gubitka poduzeća JAM-PAK d.o.o.	22
Tablica 11. Prihodi od prodaje i amortizacija	22
Tablica 12. Horizontalna analiza bilance poduzeća JAM-Pak d.o.o.	23
Tablica 13. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća JAM-PAK d.o.o.	24
Tablica 14. Vertikalna analiza bilance poduzeća JAM-PAK d.o.o.	24
Tablica 15. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća JAM-PAK d.o.o.	25
Tablica 16. Pokazatelji likvidnosti	25
Tablica 17. Pokazatelji zaduženosti	26
Tablica 18. Pokazatelji aktivnosti	27
Tablica 19. Pokazatelji ekonomičnosti	27
Tablica 20. Pokazatelji profitabilnosti	28